

Avdelningen för agrarhistoria
Patrick Svensson, professor
Jesper Larsson, avdelningschef

Årsrapport för Avdelningen för agrarhistoria 2023

År 2023 har avdelningens verksamhet varit utåtriktad genom deltagande i nationella och internationella konferenser, genom öppna seminarier, gästföreläsningar, samverkan och förtroendeuppdrag för olika myndigheter och organisationer samt genom populärvetenskapliga publikationer. En höjdpunkt var när avdelningen överlämnade sin present till kung Carl XVI Gustaf, en fältvandring på Kungliga Djurgården som hölls i september. Förutom detta har det sedvanliga arbetet med forskning och undervisning varit framgångsrikt, avspeglat i ett stort antal publikationer och i högt söktryck på våra utbildningar. En ERC-ansökan om consolidator grant från avdelningen är den första från SLU i samhällsvetenskap och humaniora att nå till steg 2 och intervju, och frågan om den kommer att finansieras eller inte är ännu inte avgjord. En annan höjdpunkt har varit att två av våra doktorander har disputerat och att båda har fått postdoktorpositioner på andra universitet. På det hela taget har det varit ett intensivt år som finns beskrivet i detalj nedan.

Personal

Professor Patrick Svensson är ämnesföreträdare för agrarhistoria. Docent Jesper Larsson är universitetslektor i agrarhistoria och tillika avdelningschef. Före detta prorektor Karin Holmgren är professor vid avdelningen.

Fil. dr. Cristina Prytz har varit forskare vid avdelningen. Agr. dr. Eva-Lotta Päiviö Sjaunja har varit forskare på deltid. (Båda avslutar sina anställningar med 2023 års utgång). Fil. dr. Martin Andersson är forskare vid avdelningen och var fram till den 31 augusti postdoktor vid universitetet i Cambridge. Fil. dr. Kristofer Jupiter är anställd som forskare. Tidigare universitetslektorn Clas Tollin är anställd som forskare på deltid. Fil. dr. Matthew Jacobson är postdoktor vid avdelningen. Janken Myrdal är professor emeritus vid avdelningen. Carin Martiin och Kristina Nordéus är knutna till avdelningen.

Doktorander vid avdelningen: Jakob Starlander fram till den 30 april. Martin Skoglund fram till den 8 september, Sofia Carlford, William Renström och Gustav Olsson. Isabelle Lundholm har varit forskningsassistent fram till den 30 april. Märtha Lindberg är grundutbildningsamanuens sedan den 5 oktober. Anna Andersson och Julia Jakobsson har gjort praktik vid kulturresevatet Linnés Hammarby.

Forskning

Pågående forskningsprojekt vid avdelningen under året ha varit:

- Självförvaltning och globalisering, tidigmodern skogsanvändning, finansierat av Kungl. Vitterhetsakademien, Rektor och NJ-fakulteten, SLU (Larsson, Prytz och Starlander)
- Självförvaltning och samiskt naturresursutnyttjande, finansierat av Vetenskapsrådet (Larsson och Päiviö Sjaunja)
- Framtidssäktrat jordbruk, finansierat av Axel och Margaret Ax:son Johnsons stiftelse för vetenskap (Martiin)
- Människor i brytningstid - en svensk by under den agrara och industriella revolutionen, finansierat av Vetenskapsrådet (Svensson, Myrdal, Prytz och Carlfjord)
- Tillväxt och stagnation under den agrara revolutionen i Sverige – ett regionalt perspektiv, finansierat av NJ-fakulteten (Skoglund och Svensson).
- 'Fattigt arbetsfolk' i Sverige 1300–1600, Internationell postdoktor, finansierat av Vetenskapsrådet (Andersson)
- Domänstruktur och institutioner: om tidigmoderna skogar (Andersson, Larsson, Päiviö-Sjaunja, Renström)
- Global history: Climate reconstruction in South-East Asia (Holmgren, Jacobson, Myrdal)
- Lantbrukets multifunktionalitet – finansierat av KSLA (Lundholm)
- Sveriges yngre geometriska kartor och lantmätare 1680–1700, finansierat av Kungl. Vitterhetsakademien (Tollin)
- Kontinuitet och förändring – Storskiftesreformens bakgrund och konsekvenser c. 1749-1827, finansierat av KSLA (Jupiter)
- Boskapsskötseln i Jämtland och Västernorrland under 1700- och 1800-talen finansierat av Nordins fond vid Kungl. Vitterhetsakademien (Skoglund)

Nya anslag

Kristofer Jupiter beviljades 272 000 konor från Brandförsäkringsverket för projektet "Vem bodde var? – Rumsliga perspektiv på förmögenhetens fördelning i Stockholms stad 1715".

Matthew Jacobson har erhållit 58 432 kronor från Gösta och Susi Enboms fond vid Kungl. Vitterhetsakademien för projektet Ancient climate and societies in Crete.

Martin Skoglund har erhållit 75 000 kronor ur Stiftelsen Nordins Fond, Kungliga Vitterhetsakademien för projektet "Boskapsskötseln i Jämtland och Västernorrland under 1700- och 1800-talen".

Sofia Carlford har fått 20 225 kr från Stiftelsen Knut och Alice Wallenbergs forskarstipendiefond genom KSLA samt 13 000 kronor från Rådet för utbildning på forskarnivå på SLU för konferensresor.

Cristina Prytz var medsökande på projektet "Häri från till evigheten – en studie om hur evig gravfrid tolkas i praktiken" som beviljades 3 000 000 kronor från Formas.

Jesper Larssons ERC-ansökan (European Research Council) om Consolidator Grant *Transition from transport reindeer herding to reindeer pastoralism: A study of Indigenous governance during change*, har fått högsta betyg (A) och står på deras reservlista för finansiering.

Doktorander

Avdelningen hade under 2023 fem doktorander (se personal).

Disputationer/licseminarium

Doktoranderna Jakob Starlander och Martin Skoglund har båda disputerat under året, Jakob den 14 april och Martin den 8 september.

Jakob har den 1 maj börjat som postdoktor vid historiska institutionen vid universitetet i Bern, Schweiz. Martin har efter disputation varit knuten till avdelningen på stipendieanslag och skall 2024 börja som postdoktor vid historiska institutionen vid Stockholms universitet.

Undervisning

Under året har avdelningen undervisat inom SLU:s programstruktur på grundnivå och haft egna kurser inom landsbygdsprogrammet och landskapsarkitektprogrammet. Dessutom håller avdelningen kurser på master- och doktorandnivå. Avdelningen ger också två fristående kurser: Distanskurs i agrarhistoria och Sommarkurs i agrarhistoria.

Sammantaget har undervisningen i agrarhistoria under året omfattat fem kurser på grundnivå:

- 1) Jordbrukets och landsbygdens historia, 7,5 hp på Landsbygdsagronomprogrammet, kursansvarig Kristofer Jupiter;
- 2) Landskapets historia och växtkännedom 1, 15 hp på Lanskapsarkitektprogrammet, kursansvarig Cristina Prytz;
- 3) Landskaps- och trädgårdshistoria samt växtkännedom, 15 hp på Lanskapsingenjörprogrammet, kursansvarig Cristina Prytz;
- 4) Jordbruket och samhället, 7,5 hp fristående distanskurs, kursansvarig Martin Andersson
- 5) Sommarkurs i agrarhistoria, 10 hp som fristående kurs, kursansvarig Jesper Larsson.

På avancerad nivå gavs:

- 20th century agricultural economy and politics, 7,5 hp på mastersnivå, kursansvarig Patrick Svensson.

Förutom de kursansvariga har många på avdelningen medverkat i kurserna. Kristofer Jupiter har varit ansvarig för delmomentet Svenska historiska landskap (SHL) på Landskapets historia och växtkännedom för både landskapsarkitekter och landskapsingenjörer. På SHL har Matthew Jacobson, Jakob Starlander, Martin Skoglund och William Renström medverkat med handledning. Cristina Prytz, Patrick Svensson och

Sofia Carljford har undervisat på Jordbrukets och landsbygdens historia. Clas Tollin medverkade på Sommarkursen. Patrick Svensson har hållit introduktionsföreläsningar för nya agronomstudenter vid SLU och Jesper Larsson har föreläst på lantbruksvetenskaplig grundkurs. Därutöver har Clas Tollin och Cristina Prytz medverkat på kurser på Landskapsarkitektprogrammet.

Inger Olausson fick i uppdrag av avdelningen att i samråd med oss ta fram en förstudie om ett mastersprogram i agrarhistoria med inriktning mot människan, klimatet och historien i landskapet. Uppdraget redovisades under 2023. Förstudien skall ligga till grund för ett förslag på mastersprogram.

Samverkan

Kring kulturreseptatet Linnés Hammarby samverkar avdelningen med Länsstyrelsen i Uppsala län. Avdelningen tar fram kunskapsunderlag för forskning, undervisning och för att levandegöra miljön och för att återskapa 1700-tals jordbrukslandskap. Under sommaren har två SLU studenter, Anna Andersson och Julia Jakobsson, praktiserat vid Linnés Hammarby. Läs mer om avdelningens arbete på Linnés Hammarby på <https://www.slu.se/institutioner/stad-land/forskning/agrarhistoria-forskning/linnes-hammarby/>

Clas Tollin arbetar på uppdrag av Stiftelsen Lagersberg med landskapsvårdsåtgärder enligt utarbetad skötselplan för säteriet Lagersberg i Eskilstuna kommun. I samarbetet medverkar också Eskilstuna kommun. Tollin har också genomfört en kompletterande fornminnesinventering för området.

Priser och Utmärkelser

Patrick Svensson har valts till ledamot av Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien, allmänna avdelningen.

Martin Andersson har valts till ledamot i Kungliga samfundet för utgivandet av handskrifter rörande Skandinavians historia.

Uppdrag m.m.

Patrick Svensson var president för The European Rural History Organisation (EURHO) fram till september, är medlem av redaktionskommittén för bokserien Rural History in Europe (Brepols publishers) och är medlem av redaktionsrådet för den franska jordbruksakademiens tidskrift Notes académiques de l'Académie d'agriculture de France. Han var medlem i expertrådet till Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens kommitté för bibliotek, arkiv och historiska projekt (BAHP) och är sedan december invald ledamot av nämnden. Han har under året varit medlem av betygsnämnden vid två doktorsdisputationer, i utbildningssociologi vid Uppsala universitet och i historia vid Stockholms universitet. Svensson är vice ordförande i Vetenskapsrådets rådgivande grupp för nationella infrastrukturer inom humaniora, samhällsvetenskap och medicin. Inom SLU har Patrick Svensson varit ordförande för styrgruppen för forskarskolan People, Society and Sustainability.

Karin Holmgren har varit sakkunnig i Universitetskanslersämbetets (UKÄ) externa bedömargrupp avseende granskning och bedömning av kvalitetssäkringsarbetet för forskning och utbildning vid Blekinge tekniska högskola. Hon har tillika varit sakkunnig i Universitetskanslersämbetets (UKÄ) externa bedömargrupp avseende uppföljning av kvalitetssäkringsarbetet för utbildning vid Mälardalens universitet. Hon har också varit sakkunnig avseende universitetslektorat, Södertörns högskola. Holmgren har varit ledamot i en internationell expertpanel för Swiss National Science Foundation avseende interdisciplinära forskningsansökningar med möten i april samt i september. Holmgren har varit ordförande i lärarekryteringskommittén, Mälardalens universitet till april 2023. Hon var reservledamot i betygsnämnden för Jakob Starlander samt medlem i stipendiekommittén avseende Uppsala kommuns uppsatsstipendium för studenter. Vid SLU har hon varit sakkunnig i urvalsgrupp för bedömning av ansökningar till SLU:s Interdisciplinary Academy (IDA) samt från januari till juli 2023 har hon varit projektledare, utsedd av rektor, för hippologutbildningens utveckling vid SLU.

Martin Andersson var under våren medarrangör för seminarieriet Early Modern Economic and Social History vid universitetet i Cambridge. Han utsågs till avdelningens representant i styrgruppen för European Rural History Organisation (EURHO) i september. Martin Andersson har varit ansvarig för den nationella svenska Agrarhistoriska e-postlistan.

Jesper Larsson är medlem av Institutet för språk och folkminnets expertkommitté för UNESCO – immateriellt kulturarv. Han är tillika medlem av den vetenskapliga kommittén för *The Slovene Scientific Series in Humanities (SSSH)*. Larsson var den 10 februari fakultetsopponent på Oscar Jacobsons doktorsavhandling i kulturgeografi *När floden märkte marken* vid Stockholms universitet. Inom SLU är han vice-ordförande i forskarutbildningsnämnden vid NJ-fakulteten.

Forskningsvistelser utomlands

Martin Andersson var fram till september gästforskare vid Robinson College, Campop och Historiska institutionen vid universitetet i Cambridge i Storbritannien.

Konferensmedverkan m.m.

Martin Andersson var final roundtable discussant vid workshopen “Coercion, worksites, and historical change” i Bonn. Han har presenterat sin forskning vid European Social Science History Conference i Göteborg (“Compulsory Labour by the Landless Poor in Sixteenth-century Sweden”), vid en workshop anordnad av European Network for the Comparative History of Population and Occupational Structure i Linz (“The Social Structure of Sixteenth-Century Sweden”), vid Rural History i Cluj Napoca (“The Cottage Economy of Sixteenth-Century Sweden”), vid en workshop anordnad vid Ekonomisk-historiska institutionen i Lund (“Sources to Wealth and Income Inequality in Sweden before 1650”), vid Uppsala högre seminarium i agrarhistoria (“The cottage economy of sixteenth-century Sweden”), vid ett seminarium anordnat av The Cambridge Group for the History of Population and Social Structure (“Population and social structure in sixteenth-century Sweden”), samt vid Svenska Ekonomisk-historiska mötet.

Sofia Carlfjord deltog vid Rural History-konferensen i Cluj-Napoca och presenterade där sitt papper "Rural modernization through local politics 1863-1915". Tillsammans med Patrick Svensson presenterade hon även "Agricultural education in primary schools in Sweden c. 1850-1910, central directives and local implementation" vid samma konferens. I november presenterade hon "Between traditions and the welfare state: 1863-1890" vid the Social Science History Associations annual meeting i Washington DC.

Karin Holmgren var inbjuden diskussionsledare vid International Workshop, Climate, Environment and Food Connections, Interdisciplinary Perspectives on Societal Resilience vid Uppsala universitet den 19-20 september.

Matthew Jacobson presenterade "Water resources and climate change in Late Antique and Medieval SW Asia vid Workshop: Water & The Urban/Rural Nexus in the Medieval Islamic World, vid Radboud University, Nijmegen, Nederländerna i mars. I april deltog han i den 75th Geological Congress of Turkey, Ankara, Turkiet och presenterade "Speleothem Record of Paleoclimatic Conditions Near The Gulf of Antalya". Vid 13th International Congress on the Archaeology of the Ancient Near East (ICAANE), i Köpenhamn i maj, presenterade han "Climatic resilience at varied scales in Late Antiquity". Slutligen presenterade Matthew "Palaeoclimate records in the Aegean and their uncertainties" vid Workshop: Climate, Environment and Food Connections – Interdisciplinary Perspectives on Societal Resilience vid Uppsala universitet.

Jesper Larsson deltog vid International Association of the study of the Commons (IASC) globala konferens i Nairobi, Kenya i juni, och presenterade där bidraget "Social Aspects of the Transition from Transport Reindeer to Reindeer Pastoralism, 1550–1780".

William Renström deltog på Rural History 2023 i Cluj-Napoca och presenterade bidraget "Contested forest commons in 17th-century Sweden".

Martin Skoglund presenterade "What happen when the crop failed? Exploring subsistence strategies in central Scandinavia" vid European Society for Environmental History i Bern, augusti 2023. Han deltog vid Nordic Heritage Cereals Conference i Järna, juni 2023 – och höll en presentation med titeln "Agrometeorologi i det tidigmoderna Sverige: Klimatets och vädrets påverkan på jordbruket" och en annan med titeln "Blandjordbruk i ett längre tidsperspektiv: Från tidigmodern tid till 1900-talet". Vid European Geosciences Union i Wien, april 2023 höll han en presentation med titeln "Agroclimatic relationships in Central Scandinavia, c. 1560–1920". Han deltog också i workshopen Climate, Environment and Food connections: Interdisciplinary Perspectives on Societal Resilience i Uppsala, september 2023, och höll en presentation med titeln "Agrometeorology in Early Modern Sweden" Slutligen höll han en presentation med titeln "Klimat och jordbruk i Jämtland och Härjedalen, ca 1560– 1920" i oktober arrangerad av Jamtli för Margareta och Robert Berghagens Stiftelse för vetenskaplig forskning om Jämtlands historia.

Patrick Svensson presenterade ett papper om "Farmers and farm workers: work organization and social relations on seven farms in central Sweden 1850-1910" vid det Svenska Ekonomisk-historiska mötet i Lund och en vidarearbetad version av samma

papper presenterades vid the Social Science History Association annual meeting i Washington DC i november.

Clas Tollin deltog i 49. Internationale Tagung des Arbeitskreises für historische Kulturlandschaftsforschung in Mitteleuropa e.V. (ARKUM) i Schloss Biebrich, Wiesbaden den 11 till 17 september. Han presenterade bidraget "Searching after historical hops with help of old geometrical maps".

Tollin arrangerade, tillsammans med Anders Wästfelt, konferensen *Karl XI, reduktionen och lantmäteriet* på Kungl. Vitterhetsakademien den 28 till 29 mars med ett 20-tal deltagare. Clas Tollins inlägg hade titeln "Kartor av mångahanda slag". Från avdelningen deltog också Jesper Larsson som presenterade bidraget "Samerna, staten och skatten" samt Cristina Prytz, Martin Andersson, Kristofer Jupiter och William Renström utan presentationer.

Uppsala högre seminarium i agrarhistoria

Martin Andersson har varit seminarieansvarig under året. Merparten av seminarierna har arrangerats digitalt på Zoom, men under hösten har också några seminarier anordnats på plats på Ultuna. Deltagarantalet har oftast legat mellan 20 och 30 deltagare, från akademi, myndigheter och allmänhet.

Under vårterminen arrangerades nio seminarier. Det första var Martin Skoglunds slutseminarium, där Rodney Edvinsson från Stockholms universitet var opponent. Därefter följde Matthew Jacobson om ottomansk markanvändning, William Renström om skogsutnyttjande i 1600-talets Bergslagen, Sofia Carlfjord om lokal modernisering och lokalpolitik under slutet av 1800-talet, Inger Olausson och Boel Nordgren om utbildningen för trädgårdsmästarinnor i Sverige, Patrick Svensson om arbetskraften vid gårdar i södra Dalarna, samt Carolina Menker från Uppsala universitet om äldres möjligheter till försörjning under 1700-talet.

Under höstterminen arrangerades tio seminarier. Vi inledde med interna presentationer efter en skrivarvecka. Därefter diskuterade vi forskningsansökningar av Jesper Larsson och Kristofer Jupiter. Sedan hade Sofia Carlfjord sitt halvtidsseminarium med Erik Bengtsson från Lunds universitet som opponent. Därefter följde Mabel Winter från University of Sheffield om tidigmoderna kvarnar, Anton Bonnier och Erika Weiberg från Uppsala om klimat och jordbruk i det antika Grekland, Anna Westin om mejeriproduktion i södra Dalarna under 1800-talet. Karin Holmgren och Matthew Jacobson presenterade sitt arbete om klimatet i Sydostasien, William Renström om skogsägande i Västmanland under 1600-talet, samt slutligen Sara Williamsson från Lund om torp, backstugor och de obesuttnas plats i landskapet.

Gästföreläsningar m.m.

Kungen fick en [fältvandring på Kungliga Djurgården](#) i present av avdelningen för att visa uppskattning över Kungens arbete under 50 år som statschef. Den [4 september](#) ledde Clas Tollin vandringen där avdelningens medarbetare var med.

Martin Andersson har presenterat sin bok *Från trälar till tjänstefolk* på öppna föreläsningar på Bokmässan i Göteborg och på Folkrörelsearkivet i Uppsala. Han har också givit en föreläsning för historielärare på Vasamuseet om sin forskning under rubriken "Migration i 1600-talets Sverige (och lite 1500-tal...)".

Jesper Larsson var inbjuden lärare till sommarskolan «Common Pool Resources in the 'visual turn': collective alpine pastures, forests and waters in the first half of the 20th century» i Grimentz, Schweiz, den 16–20 augusti, organiserad av universitetet i Bern. William Renström deltog som student och presenterade. Jesper Larsson var tillika inbjuden till utbildningsavdelningens vid SLU personaldagar den 14 december för att tala över ämnet "Agrarhistoria från 1600-talet fram till idag".

Cristina Prytz gav en föreläsning på Södermanlands hembygdsförbunds årsmöte i Strängnäs den 22 april med titeln *Bland köksväxter och äppelträd i renässansens Sverige*.

Clas Tollin gav ett webbinspelat föredrag för Sveriges Hembygdsförbund: *Stav, stock, runsten och kummel – råmärken och fornlämningar på äldre lantmäterikartor* i februari 2023.

Media

Martin Anderssons bok *Från trälar till tjänstefolk* uppmärksammades i en [understreckare](#) i Svenska dagbladet den 30 september. Martin har också diskuterat boken i den populära podcasten [Historia Nu](#).

Publikationer

Andersson, Martin, 2023. *Från trälar till tjänstefolk: Legofolk i Sverige 1250–1600*, Malmö: Nordic Academic Press/Kriterium.

Andersson, Martin, 2023. "One does not simply walk out of Sweden: Early Modern regulations and conceptualizations of migration", in Katja Tikka, Mateusz Wyzga & Lauri Uusitalo (red.), *Invited, banished, tolerated: Managing mobility in early modern Europe*, Palgrave MacMillan.

Andersson, Martin, 2023. Recension av "Der königliche Vater und seine ungehorsamen Kinder: Furcht vor Bauernrevolten, Revoltenkommunikation und politische Kultur im frühneuzeitlichen schwedischen Reich [Den kungliga fadern och hans olydiga barn: Rädsla för bondeuppror, revoltkommunikation och politisk kultur i det tidigmoderna svenska riket]. Miriam Rönnqvist. Åbo Akademis förlag. 2022. 326 s.", *Scandia* 89:1.

Andersson, Martin, 2023. "1500-talets ekonomi", *Liberal debatt* 2023:3.

Andersson, Martin, *Migration i Sverige och Finland 1613–1618 (från Älvsborgs lösen)*, dataset publicerat hos Svensk nationell datatjänst, SND no. 2023-167, <https://doi.org/10.5878/msns-9547>.

Karsvall, Olof, **Jupiter, Kristofer.** & Wästfelt, Anders, 2023. Fenced open-fields in mixed-farming systems: spatial organisation and cooperation in southern Sweden during the seventeenth century. *Journal of historical geography*, 80, 18–31.

<https://doi.org/10.1016/j.jhg.2022.11.002>

Lanero Táboas, Daniel, **Martiin, Carin,** Prieto, Lourenzo Fernández & Laruent Herment (eds.) 2023. *From Breeding & Feeding to Medicalization. Animal Farming, Veterinarization and Consumers in 20th c. Western Europe*, Turnhout: Brepols.

<https://www.brepols.net/products/IS-9782503589152-1>

Martiin, Carin, 2023. “Shifting needs for feed in Swedish dairy farming from the late 19th to the late 20th century”, i Lanero Táboas, D., Martiin, C., Prieto, L. F. & L. Herment (eds.) (2023) *From Breeding & Feeding to Medicalization. Animal Farming, Veterinarization and Consumers in 20th c. Western Europe*, Turnhout: Brepols, s. 53-75.

Martiin, Carin, 2023. ”Kon som samhällsbyggare”, s. 16–23 i *Kon, människan och världen – från urtid till nutid*. Red. Marianne Elvander och Per Eriksson. Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens Tidskrift Årgång 162, nr 1, 2023.

Karlsson Jonas O., Helena Robling, Christel Cederberg, Rolf Spörndly, Mikaela Lindberg, **Carin Martiin,** Elsa Ardfors & Pernilla Tidåker, 2023. “What can we learn from the past? Tracking sustainability indicators for the Swedish dairy sector over 30 years”, *Agricultural Systems* Vol. 212. <https://doi.org/10.1016/j.agsy.2023.103779>

Myrdal, Janken, 2023, Gustav Vasa och bönderna, *Sverige 1523*, red Claes Gejrot, (Riksarkivets årsbok 2023) Stockholm, s. 87-101

Myrdal, Janken, 2023, Johan Söderberg – minnesord, *Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien Årsbok 2023*, s. 19-25

Myrdal, Janken, 2023, Efterord, *De hemliga breven: Den politiska familjen och vardagens samtal*, s. 289-334

Myrdal, Janken, 2023, recension: James D. Fisher *The Enclosure of Knowledge. Books, Power, and Agrarian Capitalism in Britain, 1660–1800*. [Cambridge Studies in Early Modern British History.] Cambridge University Press, Cambridge [etc.] 2022. xiii, 330 pp. *International Review of Social History*

Nordeus, Kristina, 2023. “When science is not enough. Antibiotic Growth Promoters and the precautionary principle within the European Union”, i Lanero Táboas, D., Martiin, C., Prieto, L. F. & L. Herment (eds.) (2023) *From Breeding & Feeding to Medicalization. Animal Farming, Veterinarization and Consumers in 20th c. Western Europe*, Turnhout: Brepols, s. 267-285.

Skoglund, Martin K. 2023. Farming at the margin: Climatic impacts on harvest yields and agricultural practices in central Scandinavia, c. 1560–1920. *Agricultural History Review*, 71(2), s. 203-233.

<https://www.bahs.org.uk/AGHR/ARTICLE.html?ID=750&MOD=this>

Skoglund, Martin K. 2023. The impact of drought on northern European pre-industrial agriculture. *The Holocene*, <https://doi.org/10.1177/09596836231200431>.

Charpentier Ljungqvist, F., Christiansen, B., Esper, J., Huhtamaa, H., Leijonhufvud, L., Pfister, C., Seim, A., **Skoglund, M. K.**, and Thejll, P. 2023. Climatic signatures in early modern European grain harvest yields. *Climate of the Past* 19(12): 2463–2491.
<https://doi.org/10.5194/cp-19-2463-2023>

Skoglund, Martin K.: *Climate and Agriculture in Little Ice Age Europe: The case of Sweden in a wider European perspective*, doktorsavhandling, Acta Universitatis Agriculturae Sueciae 2023:56, Uppsala: Sveriges lantbruksuniversitet,
<https://doi.org/10.54612/a.3rnsodears>.

Starlander, Jakob, 2023. *Tar and timber. Governing forest commons in seventeenth century Northern Finland*, doktorsavhandling, Acta Universitatis Agriculturae Sueciae 2023:14, Uppsala: Sveriges lantbruksuniversitet,
<https://pub.epsilon.slu.se/30481/7/starlander-j-20230323%20%282%29.pdf>

Starlander, Jakob, 2023. Bonden och tjäran: Skogens förändrade betydelse i norra Österbotten under 1600-talet. *Genos* (genealogiska samfundet i Finlands tidskrift), årgång 94(3).

Lazuka, Volha, Bengtsson, Tommy & **Patrick Svensson**, 2023. "The Causal Effects of Enclosures on Production and Productivity", *IZA Discussion Papers* No. 16394.
<https://www.iza.org/publications/dp/16394/the-causal-effects-of-enclosures-on-production-and-productivity>